

เทศน์เช้า วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลามาวัด เรามาวัดกัน เห็นใหม่ ดูการศึกษาของเด็กนะ เห็นใหม่ จบอนุบาล ขึ้นประถม ขึ้นมัธยม ขึ้นอุดมศึกษา เด็กมันมีการศึกษาตลอดไป ชีวิตเราก็มีการศึกษา เห็นใหม่ การศึกษาตลอดชีวิต ถ้าการศึกษาตลอดชีวิต แล้วมันจบสิ้นการศึกษาไหม? โลกนี้ไม่มีการจบสิ้น การศึกษาไม่จบนะ ออกมาทำงานแล้วก็ออกไปเรียนต่อๆ เห็นใหม่ เรียนต่อกันไปจนคิดว่าตัวเองเข้าใจแล้ว เข้าใจสิ่งต่างๆ เข้าใจสิ่งในโลกนะ แล้วก็ศึกษากันไม่มีวันจบ เห็นใหม่

แต่เรามาวัด เรามันมีข้อวัตรปฏิบัติ เราวัดของเรา วัดว่ามันมีความสั้นความยาวขนาดไหน ความรู้สึกของเรามันมีความสั้นความยาวขนาดไหน ถ้ามันวัดตรงนี้จบนะ สิ่งที่ทำจบ การศึกษานี้ศึกษาไม่มีวันจบหรือ

การศึกษา เห็นใหม่ พอศึกษานี้ภาคปริยัติ ถ้ามีการปฏิบัตินะ การปฏิบัติเราจะทันตัวเราเอง เราจะทันความคิดเราเอง เราจะทันความรู้สึกเราเอง ชีวิตนี้มีการศึกษาไม่มีวันจบ การศึกษาของโลกจบไม่ได้ มันมีทางต่อไป เห็นใหม่ ทางวิชาการมันไม่มีวันที่สิ้นสุด มันสิ้นสุดได้อย่างไร ละในเมื่อมันเป็นอนิจจัง มันมีการใช้สอย พลังงานมันใช้หมดไป

แต่จิต เห็นใหม่ จิตของเรามันมีอยู่กับเรา สิ่งที่มีอยู่กับเรา สิ่งที่มีอยู่กับเรานะ แต่มันเป็นสันตติ มันเป็นธาตุที่มีชีวิต ธาตุรู้ เห็นใหม่ ธาตุ ๖ ธาตุ ๔ ชั้น ธิน น้ำ ลม ไฟ อากาศธาตุ อากาศในช่องอากาศในอวกาศ แล้วธาตุรู้ ธาตุรู้เห็นใหม่ ธาตุรู้เป็นธาตุอันหนึ่ง แต่ธาตุนั้นเป็นสิ่งที่มีชีวิตมันถึงเป็นสิ่งที่มหัศจรรย์ เห็นใหม่ จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส สิ่งที่มีจิตเดิมแท้มันมีพลังงานของมัน มันมีชีวิตของมัน เห็นใหม่ ปฏิสนธิจิต

เวลาวิญญาณ วิญญาณความรู้สึก เวลาอธิบายกันธรรมะๆ นี่วิญญาณความรู้สึก เห็นใหม่ ชั้น ๕ สิ่งต่างๆ มีความรู้สึก ความคิด ความจำ ความต่างๆ นี่ความรู้สึก มันเป็นอาการของใจ มันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ มันเป็นธรรมชาติของสสาร มันเป็นธรรมชาติของสถานะที่มันได้มาโดยธรรมชาติ สิ่งที่เป็นธรรมชาติมันก็เป็นธรรมชาติ ธรรมชาติเรารู้มาแล้วมันก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง เห็นใหม่ ทางวิชาการเขาทันได้นะ เขาศึกษาได้ ดูทางจิตแพทย์ จิตแพทย์คูสิ

เวลาคนป่วยทางจิต เห็นไหม เขารักษายจนหายเป็นปกติได้ แต่ความเป็นปกติขนาดไหน มันก็เรื่องของจิต มันก็เวียนไปตามธรรมชาติของมันนะ แต่ธรรมะมันลึกซึ้งกว่านั้น มันลึกซึ้งกว่า มันชำระล้างได้จนเป็นมหัศจรรย์นะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วนี่ทอดอาลัย ทั้งๆ ที่ปรารถนานะ ทั้งๆ ที่ปรารถนามาจะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ สิ่งอันนี้จะเอาวิชาการอันนี้เพื่อมาเผยแพร่ เอามาเพื่อแผ่พวกเราสัตว์โลกใจ แต่เวลาไปรู้เข้าแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพุทธวิสัยนะ เป็นปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังคิดว่ามันจะเป็นไปได้อย่างไรเลย มันลึกกลับมหัศจรรย์ขนาดนั้น แล้วครูบาอาจารย์ของเราที่ปฏิบัติไปแล้วมันไปเห็นนะ ไปเห็นไปรู้เข้า มันก็มีความรู้สึกอย่างนั้น

โดยความรู้สึกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแทบจะท้อใจเลยนะ แล้วคิดดูสิ แล้วครูบาอาจารย์ของเราปัญญามันทันกันไม่ได้ มันก็มีความรู้สึกอย่างนั้น แต่ถ้าความรู้สึกอย่างนั้นนะ แล้วเวลาทำมาละ มันถึงว่าเหมือนหน้ามือกับหลังมือเลย ถ้าเราเห็นหน้ามือก็ไม่เห็นหลังมือ เห็นหลังมือก็ไม่เห็นหน้ามือ

ความคิดของเราเป็นความคิดอันหนึ่งเป็นความคิดของโลก มันเป็นความคิดบนหลังมือแล้วหน้ามือเป็นอย่างไร? เห็นไหม ถ้ามันเป็นอย่างไร เวลาปัญญามันเกิดขึ้นมา มันจะลึกกลับมหัศจรรย์ขนาดไหน ถ้าความลึกกลับมหัศจรรย์ คำว่า “ลึกกลับมหัศจรรย์” มันพิสูจน์ไม่ได้หรือ ถ้าว่าลึกกลับมหัศจรรย์ของอย่างนี้เป็นความรู้สึก เห็นไหม คุณหาไม่รู้จัก เห็นหน้ากันแต่ไม่เข้าใจเรื่องความรู้สึกนึกคิด แต่ความรู้สึกความนึกคิดถ้ามันเป็นไปนะ ทำไมมันจะสื่อออกมาไม่ได้ ถ้ามันสื่อออกมาเห็นไหม ธรรมสากจฺจฺญา เอตมฺมจฺจฺกฺลฺมฺตฺตฺมํ อริยสัจอันเดียวกันใจ

นี่ความว่าง ขอบเขตของความว่างมันถึงสื่อกันได้ ถ้าความว่างของโศดาบัน ความว่างสทิทาคามี ความว่างอนาคามี ความว่างของสิ้นพระอรหันต์นะ ถ้าความว่างพระอรหันต์มันว่างอย่างไรเห็นไหม มันมีขอบเขตของมัน มันตรวจสอบกันได้ ถ้าตรวจสอบกันได้นะ ธรรมสากจฺจฺญา เอตมฺมจฺจฺกฺลฺมฺตฺตฺมํ เห็นไหม ถ้าตรวจสอบกันไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ยังไม่เทศนาว่าการนะ จนพระโมคคัลลานะไปเห็นนั้นๆ

“เรามีพยานแล้วเราถึงพยากรณ์ เรามีพยานแล้ว เรามีพยานแล้วนะ”

ถ้ายังไม่มีพยานนะ รู้อยู่คนเดียว รู้อยู่คนเดียว เห็นไหม หาพยานหาหลักฐาน แล้วถ้าเรามี ลูกศิษย์ ครูบาอาจารย์สั่งสอนลูกศิษย์แล้วลูกศิษย์ตีกว่า ดูดี ลูกศิษย์ของเราบางคนฉลาดกว่าเรา นะ บางคนมีปัญญามากกว่าเรานะ ถ้าลูกศิษย์ของเราเวลาเข้าใจขึ้นมาแล้วมันตามทันอาจารย์ แล้วมันจะเคารพครูบาอาจารย์ได้อย่างไร? แล้วถ้ามันเคารพครูบาอาจารย์ เห็นไหม เคารพครูบา อาจารย์ด้วยคุณสมบัติไง อย่างเรามาที่นี่เราจะมีความรู้ต่างๆ ครูบาอาจารย์ชักนำเรามาใช้ไหม? ครู บาอาจารย์ชักนำเรามา ชี้ทางเรามา แล้วเราเป็นคนพยายามปูพื้นฐาน ต้องปูพื้นฐานนะ

ทางวิชาการ เห็นไหม เราศึกษามาเราต้องต่อยอด ถ้าเราต่อยอดนะเป็นสมบัติของเรา แต่ เราบอกว่าสิ่งที่เราต่อยอดเอามาจากไหน? เอามาจากครูบาอาจารย์อย่างนั้นๆ แล้วครูบาอาจารย์ สิ่งต่างๆ เห็นไหม ในทางวิชาการลูกศิษย์ต้องเก่งกว่าอาจารย์ตลอดไป ทางวิชาการถึงจะเข้มแข็ง

แต่สิ่งจะความจริงในศาสนานะ ไม่มีใครคิดไปกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือ กุพุทธวิสัยครอบหมด เห็นไหม พุทธวิสัยครอบหมด แล้วเรามาศึกษาของเรา แล้วเราว่าหมดยุค หมดสมัย หมดกาล มันเป็นไปได้หรือ หมดยุค หมดสมัย หมดกาล เราก็ต้องมีความสุขสิ เรา ต้องมีความรู้จริงสิ นี่มันไม่มีความรู้จริงเลย เห็นไหม

เราศึกษามาเป็นวิชาชีพ ศึกษาเป็นความรู้นะ แต่มันต้องปล่อยวางให้หมด ถ้ามันปล่อย วางไม่หมดนะ ความศึกษานี้ก็เลิศมันพาศึกษา ความศึกษานี้มันมีทฤษฎีมานะเราบอก ทฤษฎีมานะ เราบอก เห็นไหม เราถึงต้องปล่อยวาง การปล่อยวางของเรา ที่เรามาตรวจสอบกันนี้ ไปวัดไปวัด ใจนะ เราไปวัดไปฟังธรรม เวลาฟังธรรมขึ้นมา เห็นไหม สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วเหมือนขันนอต ขันนอตเข้าไป เห็นไหม สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วเราได้ฟัง ฟังสิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง เห็นไหม ฟัง ถ้าจิตมันสมดุกัน จิตมันสมดุกันมันจะเข้าใจ พอมันเข้าใจ เห็นไหม ความสว่าง ความสว่างคือ ความสว่างของแสงอย่างหนึ่ง ความสว่างของความเข้าใจเป็นอย่างหนึ่ง ความสว่างอย่างนี้มัน เป็นความสว่าง วัตถุประสงค์เข้าๆ แล้วมัน เอ๊ะ! เอ๊ะ! เอ๊ะ! เวลาครูบาอาจารย์นะ เอ๊ะนะ ทำไม เป็นอย่างนี้? ทำไมเป็นอย่างนี้? นี่คนนั้นนะมีประโยชน์แล้ว

เราไปวัดมันก็โล่งโล่ง ไม่มีอะไรสะกิดใจเลย ไม่มีอะไรคิดไม่ติดมือไปเลย แต่ถ้ามีติดไม้ ติดมือไปนะ มันเอ๊ะนะ ทำไมท่านอยู่ของท่านอย่างนี้ ทำไมครูบาอาจารย์ท่านอยู่ในป่าในเขาของ ท่าน เพราะอะไร? เพราะคนเราถ้าอยู่ในที่ชุมชน อยู่ในที่อะไรนะ มันนอนใจนะ เวลาเราไปอยู่ที่ วิเวก วิเวกนะ วิเวกกับวังเวง ความวังเวงมันเศร้าสร้อยหงอยเหงา ความวิเวกมันรื่นเริงอาหาญ

นะ ชีวิตเป็นอย่างนี้เอง ชีวิตนี้เป็นอย่างนี้ สิ่งต่างๆ เห็นใหม่ คุณ ถ้าเรามีปัญญาของเรา เราเข้าป่านะ เราเคยชุกคัมมาไปกับชาวป่า เขามีมิดอันเดียวเขาคำรงชีวิตในป่าได้ เขาตัดไม้กระบอกมาหุงข้าวก็ได้ ต้มน้ำก็ได้ ทำอะไรเขาทำได้หมดเลยนะ เขามีประสบการณ์ในชีวิตของเขา

เราไปอยู่ในป่า เราชุกคัมไป เป็นพระทำไม่ได้ พรากของเงี้ยวไม่ได้ ทำสิ่งใดไม่ได้ เราหลงป่าไปอดข้าว ๓ วัน ๔ วัน อดได้ อดได้เพราะเราฝึกของเรามา เราอดของเรานะ เวลาบิณฑบาตไป เจอบ้านเรือนหลังสองหลัง เห็นใหม่ สิ่งนี้เราหาเลี้ยงชีพด้วยปลีแข่ง เราบิณฑบาตหาอาหารมาเลี้ยงชีวิต เห็นใหม่

สิ่งต่างๆ ประสบการณ์ชีวิตไง ถ้าเราไปอยู่ในป่าในเขา นี่มีปัญญาเอาตัวรอดได้ สิ่งต่างๆ เอาตัวรอดมา กลับไปสู่สถานะใด โลกนี้ไม่มี พลังงานสูญไป ทุกอย่างไม่มีเลย เราก็ดำรงชีวิตของเราได้ แต่ถ้าเราไปทางโลกมันไปด้วยทางวิทยาศาสตร์ เราต้องหามา เราต้องทุกข์ต้องยาก ไม่ปฏิเสธโลกนะ ธรรมเหนือโลก ธรรมะนี้เหนือโลก

สิ่งที่ธรรมะเหนือโลกอยู่กับโลกได้ ถ้าอยู่กับโลกได้ โลกคือสังคม โลกคือสัตว์หมู่ สัตว์มันเป็นไปนี่มันเป็นสภาวะแบบนั้น แล้วมันมีความสุขจริงไหม? เราอยู่กับเขาแต่เราไม่ตื่นเต้นไปกับเขา เราอยู่กับเขาเพราะเราเกิดมาเป็นสังคม เราเกิดมากับโลก เราอยู่กับโลก แต่เราต้องเอาใจเราพ้นออกจากโลกให้ได้ ถ้าพ้นออกจากโลกนะ มันจะเป็นสัจจะความจริง แล้วเราจะเห็นเลย เห็นสัจจะความจริง สภาวะความจริงเป็นอย่างนี้ ถ้าไม่อย่างนั้นเราจะไม่มีอะไรติดมือติดไม้เราไปเลยนะ

เราไปวัด เรามาประพฤติปฏิบัติกันก็ปฏิบัติเพื่อตัวเรา ประพฤติปฏิบัติเพื่อตัวเรา เราอยู่ของเรา อยู่ต่างๆ เราอยู่ในชุมชนของเรา เราจะหาสิ่งนี้ไม่เจอ มันทับกัน มันซ้อนกัน แต่ถ้ามันมีปัญญาขึ้นมามันจะหาทางออก เนกขัมมธรรมบารมี บารมี ๑๐ ทศไซ้ไหม? เราจะแยกออกไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสละมาก่อน เห็นใหม่ ออกจากราชวังมา ถ้าไม่ออกจากราชวังมาแล้วอยู่ในสังคมอย่างนั้น มันก็ได้เหตุผลสภาวะแบบนั้น แต่ถ้าเราแยกออกไป เราเอาตัวเรารอดให้ได้ก่อน แล้วกลับมา เห็นใหม่ กลับมาเอานางพิมพา กลับมาเอาสามเณรรากุล กลับมาเอาพระเจ้าสุทโธทนะ เห็นใหม่ นี่กลับมาเอาได้ ถ้าเราออกไปลงทุน ลงทุนก็ต้องแยกออกไปเพื่อจะค้นคว้าให้เป็นสมบัติของเรา แล้วเราจะเอาสมบัติอันนี้มาเจือจานคนอื่น เราก็ไม่มีสมบัตินะ แล้วกิเลสมันก็ว่า “ในเมื่อเราก็ตีแล้ว”

ในเมื่อกิเลสถ้าเรารู้ทันมันก็จบสภาวะแบบนี้ เขาไม่รู้หรือว่าโรคที่ไม่รักษาหายเองก็ได้ โรคที่ต้องรักษาถึงจะหายก็ได้ โรคที่แก้ไม่ได้ อย่างปัจจุบันนี้ทางการแพทย์ยังตัดสินกันไม่ได้ อย่างโรคมะเร็ง โรคเอดส์ ยังแก้กันไม่ได้ ประคองอาการ รักษาตามอาการกันไป ถ้ากิเลสเรารักษาตามอาการมันไป เห็นไหม เราว่าเรารู้ทัน เราพอใจ เห็นไหม อันนี้โรคร้ายมาก โรคที่รักษาไม่หาย รักษาไม่หายมันต้องเป็นสภาวะแบบนี้ ต้องเกิดต้องตายตลอดไป ต้องเกิดต้องตายนะ

เราเกิดมาในปัจจุบันเราเป็นมนุษย์ แล้วตอนนี้เป็นอิสรภาพ คุณิ เวลาเราเกิดมาเป็นมนุษย์นะ เวลากรรมมาเห็นใหม่ เราติดคุกติดตารางขึ้นมา เราจะอยู่ในกฎกติกาของเขา เราจะไม่มีโอกาสทำอย่างนี้หรือ แต่ที่เราออกมา เราไม่มีความผิดพลาดอย่างนั้น เราถึงมีโอกาสของเรา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราตายไป เห็นใหม่ มันไปตามบุญตามกรรมนะ บุญกรรมที่เราสร้างขึ้นมา แรงขั้มันเป็นสภาวะแบบนั้น เราถึงต้องตั้งสติ ตั้งสตินะ ชีวิตนี้ยังมีลมหายใจเข้าและลมหายใจออกอยู่ตั้งสติ การตั้งสติเป็นสมบัติของเรา สมบัติของเราที่ไหน? สมบัติของเรานะ ถ้ามันรู้สึกตัว นี่สมบัติของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการไว้ครั้งสุดท้ายเลย

“ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์เลย”

ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ เรารู้สึกตัวอยู่ เห็นใหม่ ความประมาทมันเข้ามาได้ไหม? เราพยายามอยากให้ชีวิตนี้ประสบความสำเร็จ เราไม่ย่อใจเจอบุติเหตุเลย แต่เราประมาทเลินเล่อกัน เรามีแต่ความคุ่นชินกัน ความคุ่นชิน เห็นใหม่ ความคุ่นเคย ความต่างๆ นี่มันเป็นทางออกให้กิเลสมันหากินได้ เราต้องตื่นตัวตลอดเวลา การตื่นตัว การวัดของเรา เดินไป เห็นใหม่ เดินไป กิริยามารยาท แต่หัวใจมันจะมีสติของมันพร้อม ถ้าหัวใจของเรามีสติ เราจะเห็นคุณค่าของธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

สติ มหาสติ เห็นใหม่ มีสติ มีปัญญา มีความระลึก มีความเพียร มีความหมั่น มีความอดุสาหะ เห็นใหม่ คุณิ ครอบครวัไหนรู้จักเก็บหอมรอมริบ รู้จักถนอมรักษา แก้ไข ซ่อมแซม ครอบครวัตระกูลนั้นจะไม่เสื่อมเลย ถ้าสังคมไหนฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักซ่อมแซมรักษา ของใช้

ฟุ่มเฟือยไม่รู้จักรักษา เห็นใหม่ แต่ถ้ารู้จักรักษา รักษาสมบัติจากภายนอก รักษาสมบัติจากภายใน

สมบัติจากภายใน ถ้าเรามารักษา คุณิ เรามิแก้ว แหวน เงิน ทอง ขนาดไหน เราให้เด็กรักษาได้ไหม? เด็กมันไม่รู้จักรักษาคุณค่านะ เด็กเดียวเขาก็เอาไปให้คนอื่นหมด แต่ผู้ใหญ่จะรู้จักคุณค่า ถ้าหัวใจยังเป็นเด็กอยู่เราจะไม่เห็นคุณค่าอย่างนี้เลย เราจะเห็นคุณค่าแต่สิ่งที่เป็นสมบัติทางโลกว่าสิ่งนั้นเป็นสมบัติของเรา แต่ไม่รู้จักรักษาเป็นสมบัติของเรา ความรู้สึกตัวทั่วพร้อมเป็นสมบัติของเรา ถ้าเป็นสมบัติของเรานะ เราจะไม่มีความคิดพลาดในชีวิตของเราเลย ถ้าเราไม่มีความผิดพลาดในชีวิตนะ

“ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว”

ความคิดอันละเอียดใจ ความคิดที่ไม่ต้องให้ใครรับรู้ โลกเขามันเป็นการประชาสัมพันธ์ มันเป็นการตลาด เห็นใหม่ ความคิดต้องให้คนรับรู้ นะ แล้วทุกข์มาก แล้วทำแล้วไม่มีใครรับรู้ ทำดีไม่เห็นได้ดีเลย ทำดีแล้วมีความสุขไหม? ทำดีแล้วมีความสุขชื่นในหัวใจไหม? ทำดีแล้วมีความสุขพอใจเราไหม? นั่นแหละคือบุญแล้ว ถ้าบุญอย่างนี้ขึ้นมามันปกตใจของใจ มันเป็นพรหมนะ พรหมเห็นใหม่ ชั้น ๑ ชั้นเดียว ชั้นเดียวคือมีความรู้สึกเฉยๆ แต่ถ้าเป็นเทวดาเห็นใหม่ ชั้น ๔ แล้วรูปเป็นทิพย์มันก็เป็นชั้น ๕ สิ่งนี้มันก็เป็นตามทิพย์ไป เป็นไปตามความคิดความอ่านไปอย่างนั้น

นี่ว่าเราสุข สุขของใครล่ะ? สุขของพรหม สุขของมนุษย์ สุขของเทวดา สุข เห็นใหม่ แล้วทุกข์อยู่ไหนล่ะ? ถ้าสุขมันกลบทุกข์ไว้ เห็นใหม่ สุขนี้สุขไม่มี สุขเพราะทุกข์จางลง มันก็มีความสุขขึ้นมา ความสุขอย่างนี้เกิดจากเรา ความสุขแบบความสุขนี้เกิดจากอามิส ถ้าจิตมันสงบเข้ามานะ ไม่ต้องการอามิสสิ่งใดๆ เลย ความสุขนี้สุขจากใจ มันสุขในตัวเอง ใจสุขตัวเอง คิดง่ายเลย แม้แต่จิตสงบขึ้นมายังคิด เห็นใหม่ แล้วออกหาครูหาอาจารย์ หาครูหาอาจารย์คอยแนะนำ คอยบอกกล่าว คอยแนะนำ ให้อุบายให้วิธีการออกใช้ปัญญา แล้วเวลาเห็นปัญญานะ เราจุดนะ คุณิ สิ่งไฟใหม่ป่า เห็นใหม่ มันจะไหม้หมดเลย ถ้ามันยังมีเชื้อไฟอยู่ กองขยะใหญ่ๆ ถ้าเราจุดไฟติดแล้วมันจะเผาของมันไปเรื่อยๆ เห็นใหม่

กิเลสก็เหมือนกัน ถ้าวิปัสสนาญาณเกิดนี้มันจุดไฟติด เขาเรียกภวานาเป็น ภวานาเป็นมันจะเกิดปัญญา เกิดปัญญาพร้อมกับสติสัมปชัญญะ พร้อมกับที่มีสมาธิรองรับนะ มันจะไหม้กิเลส

ไปเรื่อยๆ วิปัสสนา มันจะเกิดขึ้นมา มันจะเป็นโลกุตตรปัญญา นะ มันจะมีการเผาผลาญ แต่ถ้าคนภาวนาไม่เคยผ่านขั้นตอนอย่างนี้มันเป็นการลำบาก มันเป็นอรรถกถาโยค ทำไมต้องทำทุกข์เราให้มันลำบากเปล่า เห็นไหม อยู่เฉยๆ แคร์เท่าปล่อยมัน มันก็เป็นมรรคผลแล้ว นั่นละกิเลสมันหลอก กองขยะทั้งกองเลย เราไปนั่งเฝ้ามัน แล้วเราที่ไม่เคยเผามันเลย ไม่เคยทำลายมันเลยนะ บอกขะนี้มันไม่มี มันโดนทำลายไปแล้ว มันจะเป็นไปได้อย่างไร?

กิเลสก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่ได้ใช้ปัญญาญาณ ไม่ใช่โลกุตตรปัญญา โลกุตตรปัญญาคือปัญญาที่เกิดจากสัมมาสมาธิ เกิดจากสิ่งที่มันเป็นสัจจะความจริง แต่ถ้าปัญญาเกิดในปัจจุบัน มันเกิดจากความคิดของเรา ความคิดมันมีวิชา มันมีทฤษฎี มีค้นหาความทะยานอยากบวกรเข้าไประยะเห็นไหม มันเลยเป็นโลกียปัญญา ปัญญาที่กิเลสพาใช้ ปัญญาที่ธรรมพาใช้ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าลึกลับมหัศจรรย์มันพาใช้ พาใช้นี้มันจะเผาไหม้ เห็นไหม ตบะธรรมมันจะเผาไหม้กองขะนั้นนั่น เผาไหม้สิ่งที่เป็นอวิชา เผาไหม้สิ่งที่เป็นอุปาทานปักอยู่คาหัวใจ เห็นไหม มันจะเผาไหม้ของมัน

ถ้ามันตบะกปทาน มันปล่อยวาง มีความเข้าใจ ปล่อยวางต่างๆไป จนถึงที่สุดนะ ผลมันจะเกิดจากใจนะ สมบัติอย่างนี้มันจะอยู่กับใจตลอดไป เราไปเกิดที่ไหน จะเป็นอย่างไรไป มันจะอยู่กับใจดวงนี้ เพราะปฏิสนธิจิตมันเป็นตัวไปเกิด เห็นไหม อกุปปกรรม ไม่มีการแปรสภาพ ไม่มีการสิ่งต่างๆ มันอยู่กับจิตนั้นไป จนถึงที่สุดนะมันทำลายหมด จิตนี้สะอาดหมดนะ มันก็มีอยู่ของมันนะ สิ่งที่มีอยู่ของมันนี่วิมุตตिसุข ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตตिसุขอย่างไร?

หลวงปู่มั่นเวลาท่านสงฆ์ในธรรมวินัย ทำไมท่านเข้าสมาธิของท่าน ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเทศนาว่าการ โลกว่ากันไปว่าสิ่งนี้ ถ้าพระป่าเรามีความรู้สึกอย่างนี้ มีความเห็นอย่างนี้ ไม่ติดในนิमितหรือ? มโนมิงปี นิพพินทะติ นิพพินทะติ มะโนสัมผัสเสปี นิพพินทะติ มโน เห็นไหม มโนนี้ มโนเจตนา มโนก็ทิ้ง มโนก็ทำลาย ภพ ภาวะต่างๆ ทำลายหมดเลย แต่ในเมื่อเรายังมีเศษส่วนอยู่ ยังมีเศษส่วน ยังสื่อกันด้วยอาหาร สื่อกันด้วยความรู้สึก อาหารนี้ อาหาร ๔ วัฏฏะมันสื่อกันได้ มันเข้าใจได้ ทำเกิด ทำเข้าไปแล้วเห็นไหม สิ่งนี้มันเหมือนกับใบไม้ในป่าไม่ใช่ใบไม้ในกำมือ ใบไม้ในกำมือในตู้พระไตรปิฎกต้องเป็นอย่างนั้น พันจากนี้เข้าไปไม่ได้ แล้วเราทำไป เราเข้าไปเที่ยวป่า เห็นไหม ในป่าใบไม้มันจะผลัดใบ มันจะมีใบใหม่ ใบอ่อน มีใบแก่ มีมหาศาลเลย กับใบไม้ กำไม้กำเดียวในมือเรา

ถ้าทำไป พวกเราปฏิบัติไป นี่สมบัติ สมบัติที่ธรรมะที่นอกพระไตรปิฎกยังมีอีกมหาศาลเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการไว้พอเป็นเครื่องดำเนินของพวกเรา แต่ที่ผู้รู้จริงรู้ต่างๆ แต่รู้อย่างนี้มันรู้แตกแขนง เห็นใหม่ แต่สัจจะความจริงในพระไตรปิฎก อริยสัจมันเหลือเฟือแล้ว ถ้าทำตามอริยสัจ รู้จักอริยสัจจากภายใน จิตนี้มันจะพ้นออกไปจากกิเลส แล้วมันจะเห็น มันจะเข้าไปในป่าใหญ่ มันจะเห็นไปหมด มันจะรู้ไปหมด แล้วทำไมเป็นที่พึ่งของสัตว์โลกไม่ได้ เป็นสิ่งมหัศจรรย์ในหัวใจไม่ได้ สิ่งมหัศจรรย์อยู่ที่ใจของเราละ

ความศึกษาเล่าเรียน ศึกษาทางวิชาการเท่านั้นแหละ เดี่ยวต้องทบทวนๆ แต่ถ้าอริยสัจเกิดจากใจแล้วมันจะอยู่คงที่ของมัน รู้จริงๆ พร้อมไปกับจิตตลอด สิ่งนี้เห็นใหม่ สิ่งนี้อยู่กับเรา เราทำไม่ได้ เรามาวัดกัน เรามาเพื่อสร้างฐาน ปรับฐานนะ ปรับฐานให้ใจมีบุญกุศล ปรับฐานให้เราเข้ามาพึ่งธรรม การพึ่งธรรมเป็นการตอกย้ำขันนอต ขันให้เรามั่นคงในศาสนา ให้เรามั่นคง ถ้ามีความมั่นคง ความเพียรต่างๆ มันจะเกิดขึ้นมากับเรา แล้วมันจะเป็นประโยชน์ ทำด้วยความจริงจัง ไม่ได้ทำด้วยความสักแต่ว่า ไม่ได้ทำแบบขอไปที ถ้าทำแบบขอไปที ชีวิตขอไปที เกิดตายไปที ถ้าทำจริงๆ มันจะได้ผลจริงๆ แล้วจะเป็นสมบัติของเราจริงๆ เอวัง